

Nr 168

Utlåtande i anledning av väckta motioner om en ny kustradiostation på sydkusten.

(4:e avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Yngve Nilsson* och *Arvidson* (I: 251) och den andra inom andra kammaren av herrar *Nilsson* i Bästekille och *Darlin* (II: 309) har yrkats att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte fästa uppmärksamheten på behovet av en ny kustradiostation på sydkusten samt hemställa att Kungl. Maj:t med det snaraste låter förbereda planerna på en sådan.

Till stöd för sitt yrkande har motionärerna anfört följande.

I syfte att råda bot på osäkerhetstillståndet och möjliggöra en snabb hjälpinsats för fiskare och andra sjöfarare i nöd har i motioner vid 1952 och 1956 års riksdagar fästs uppmärksamheten på behovet av en ny kustradiostation på sydkusten. I yttranden över motionerna har telegrafstyrelsen inte ansett att behov hittills förelegat, och riksdagen har därför lämnat motionerna utan åtgärd.

De förbättringar som telestyrelsen vidtagit genom att höja effekten vid Blekinge kustradio har inte i önskvärd omfattning reducerat fiskarnas svårigheter att erhålla radioförbindelser. Dessa svårigheter är enligt fiskarnas utsago fortfarande särskilt framträdande i det s. k. Bornholmshattet och har under senaste åren inte minst kommit i förgrunden genom den nattstängning som numera tillämpas vid Malmö kustradio. Såsom i tidigare sammanhang framhållits torde ifrågavarande kustradiostation kunna förläggas vid förslagsvis Kåseberga.

Med hänsyn härtill och till fiskets beträngda läge i dessa farvatten, särskilt vad avser de återkommande olyckorna vid Sandhammaren, synes det vara lämpligt att planer snarast möjligt utarbetas för anläggandet av den berörda kustradiostationen.

Över motionerna har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, yttranden avgivits av fiskeristyrelsen och telestyrelsen.

Fiskeristyrelsen, som i ärendet inhämtat yttrande från *Skånes fiskareförbund*, säger sig icke själv kunna bedöma i vad mån rent tekniskt möjligheter föreligger att efter de linjer, som i motionerna angivits, inom en ekonomiskt rimlig kostnadsram få till stånd den förbättring som fiskarna eftersträvar. Med hänsyn till de ideligen återkommande klagomålen från fiskarnas sida

ansluter sig dock styrelsen till Fiskareförbundets önskemål om en utredning. Denna bör enligt styrelsens mening inbegripa jämväl undersökning i vad mån de praktiska möjligheterna att nå erforderlig radioförbindelse för fiskarna på kuststräckan i fråga är dåliga eller eljest sämre än å andra kuststräckor och i så fall vad som kan göras för att undanröja dessa svårigheter.

Fiskareförbundet, som anser den föreslagna kustradiostationen böra komma till stånd, finner den dock böra placeras vid Stenshuvud i stället för Kåseberga som motionärerna föreslagit.

Telestyrelsen erinrar bl. a. om att den i anledning av motion i samma ärende år 1956 framhållit att Blekinge radio utbyggt så, att dess antenn-effekt niofaldigats samt att Malmö radios utstrålning förbättrats åt söder och sydöst genom att dess sändar- och mottagaranläggningar flyttats från Malmö till Falsterbo udde med dess fria läge för strålning direkt över vattenet i nyssnämnda riktningar. Vidare framhölls, att man kan räkna med mycket god radioförbindelse över fritt vatten, upp till 150 km, innan ljudkvaliteten börjar försämrans på grund av fading samt att simrishamnstrakten, som befinner sig mellan Blekinge radio och Malmö radio, ca 100 km från dem båda, därför ligger väl inom dessa stationers räckvidd. Ännu närmare Simrishamn, endast 60 km därifrån och 50 km från Sandhammaren, ligger danska post- och televerkets kustradiostation Rønne radio på Bornholm, över vilken station fiskarna också kunna telefonera hem, när på dygnet de så önska.

Dessutom påvisades att simrishamnstrakten i vad avser goda möjligheter att välja mellan närbelägna kustradiostationer hör till de bäst lottade kuststräckorna i landet.

Vidare framhölls att, i den mån radioförbindelserna fortfarande äro otillfredsställande, detta vanligen beror på att såväl fartygens som kuststationernas trafik under den mörka tiden på dygnet ofta är störd av utländska radiostationer. Det kan då inträffa, att kuststationen icke bland störningarna förmår utskilja anrop från fiskefartygen.

Styrelsen anför vidare följande.

Det i årets motioner — I: 251 och II: 309 — angivna förhållandet, att de förbättringar som telestyrelsen vidtagit på Blekinge kustradio icke i önskvärd omfattning reducerat fiskarnas svårigheter att erhålla radioförbindelser bestyrker endast vår erfarenhet, att svårigheterna först och främst bero på störningar. Dessa svårigheter övervinnas emellertid icke genom upprättandet av en radiostation i simrishamnsområdet utöver de inom räckvidd redan befintliga kuststationerna. Mottagningen ombord i båtarna försvåras ej endast av andra radiostationer utan även av lokala radiostörningar, orsakade av bristfälligheter i fartygens elektriska installationer, samt av slammer från motor, vinsch o. d. Televerkets personal lämnar gärna och kostnadsfritt anvisningar om hur de lokala störningarna kunna reduceras.

Olägenheten av att Malmö radio är stängd kl. 23.00—07.00 har påtalats i motionerna.

Erfarenheterna från nattöppna kuststationer, t. ex. Göteborgs och Stockholms, visa, att trafiken under dessa timmar av dygnet är mycket sparsam. Den ytterst ringa trafik som kan påräknas från Bornholmsgattet under dessa timmar bör utan olägenhet kunna gå över Rønne radio, som har en högklassig och snabb telefonförbindelse med Sverige.

De ständigt återkommande olyckorna vid Sandhammaren ha även berörts. Det rör sig härvid om sjöräddning. Den för detta ändamål erforderliga radiotjänsten skötes av kuststationerna Karlskrona radio, tillhörig marinen, och Rønne radio, som dygnet om lyssna på nödfrekvensen för telefoni. Dessa båda stationer kunna vid behov etablera ögonblicklig kontakt med varandra.

Telestyrelsen förklarar sig slutligen anse, att det icke finns bärande skäl för att anlägga en ny kustradiostation på sydkusten.

Utskottet. I sitt yttrande över förevarande motioner har telestyrelsen bl. a. erinrat om de förslag i samma ämne som motionsledes framlades vid 1952 och 1956 års riksdagar samt vad i samband därmed förevarit. Styrelsen understryker sålunda ånyo att en väsentlig effektförstärkning av Blekinge radio kommit till stånd samt att även med avseende å Malmö radio vissa förbättringar genomförts. Därest detta oaktat svårigheter att uppnå radioförbindelser skulle kvarstå betingas dessa enligt styrelsen främst av störningar av skilda slag, orsakade bl. a. av andra radiostationer samt bristfälligheter i fartygens elektriska installationer m. m. Dessa svårigheter skulle f. ö. icke övervinnas genom anläggande av ny radiostation inom berörda område. Mot bakgrund bl. a. härav anser styrelsen bärande skäl icke föreligga för anläggandet av en sådan.

Icke heller utskottet kan, med beaktande av sålunda åberopade förhållanden, finna det motiverat att, på sätt motionärerna föreslagit, en särskild framställning i ämnet göres från riksdagens sida. Utskottet hemställer följaktligen,

att motionerna I: 251 och II: 309 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 8 november 1960

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit
från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, Ivar Johansson, Birger Andersson, fröken Andersson, herrar Thun, Bergman, Holmqvist, Pålsson, Rikard Svensson, Söderberg, Palme, Anders Johansson, Edström och Lundström; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Åkerström, Malmberg, Jansson i Kalix, Persson i Växjö, Ståhl, Gustafsson i Stockholm, Svensson i Stenkyrka, Karlsson i Olofström, fröken Karlsson, herr Hansson i Önnarp, fru Lewén-Eliasson, herrar Gustafsson i Skellefteå, Lassinantti och Källenius.
